

Prenumerationspris

 $\frac{1}{1}$ år Kr. 3:—
 $\frac{1}{2}$ " " 1:50

Utgiven av Svenska Folkförbundet.

Redaktör: Andreas Stahl, Riddaregatan 3, Reval.

UTKOMMER ALLA ONSDAGAR

Utländet:

 $\frac{1}{1}$ år Kr. 4:—
 $\frac{1}{2}$ " " 2:—

Riksdagen.

Måndagen den 7 oktober började den IV riksdagen sin första session. Sammanträdet, som öppnades med ett kort anförande av talmannen Einbund, bar en högtidlig prägel. Talmannen erinrade om de många uppgifter, som vänta riksdagsmännen och uttryckte den förhoppningen, att samarbetet måtte bli det bästa för det gemensamma fosterlandets väl.

Den andra frågan på dagordningen var riksäldstens O. Strandmans anförande om regeringens arbetsplaner och program. Riksäldsten betonade särskilt tullfrågans stora betydelse och påvisade, att det var oundvikligt att höja tullen på sådana importvaror, som vi gott kan tillverka hemma, såsom tyger, läder osv.

Riksäldsten ville även höra parlamentets mening i dessa frågor för att veta om regeringen har det förtroende som, den beböver för ett framgångsrikt arbete. Enligt socialisternas förslag diskuterades regeringens förslag på tisdagen den 8 d:s. Debatterna voro mycket heta och socialisterna och kommunisterna skickade fram sina bästa män, f. d. riksäldsten Rei, Oinas, Ast, Martinson osv., kommunisterna sin unge ledare Kaaver. Debatten som räckte två dagar, slutade med regeringens fulla seger. Finansministern och riksäldsten visade tydligt och klart, att om tullen inte höjts på de ovannämnda varorna hade det varit omöjligt att säkerställa vår valuta, vår krona, som starkt hotats därigenom att varuinförseln, importen, överssteg utförseln, exporten. Ävenså vore våra tyg- och läderfabriker, som hava stora va-

lulager, tvunga att inställa arbetet och de arbetslösas antal skulle även därigenom förstöras med omkring 2000 personer.

Ävenså har regeringen och fabrikanförbundet överenskommit om fasta priser på ifrågavarande varor.

Efter två dagars debatt godkändes regeringens förslag med alla röster utom socialisternas och kommunisternas.

Kommunisten Kaaver använde under debatten ord och uttryck, som gävo talmannen anledning att giva honom tre varningar, men som talaren ej ville lyssna till de samma och hålla den erfoderliga disciplinen, beslöt riksdagen att utesluta honom från tre sammanträden.

Regeringens förslag i tullfrågan hänsköts till finansutskottet.

Reval.

Svenska församlingens i Reval kyrkoråd har nu igen upplåtit sin kyrka åt den nya estniska Betels församlingen, som kommer att hålla sina gudstjänster söndagarna klockan $\frac{1}{2}$ 9 på morgonen. Med anledning härav har tiden för de svenska gudstjänsterna fastställts till kl. 11 f. m.

Förödande Gräshopphärjningar motses i Egypten. Från Sudan ha ingått oroande meddelanden om väntade härjningar av gräshoppsvärmar. Längs hela egyptiska gränsen har man träffat skyddsåtgärder.

De gräshoppor det här är fråga om, torde vara de i Nordafrika mycket bekanta Schistocerca peregrina. — Egyptens gräshoppor, om vars härjningar redan bibeln har en hel del att förtälja. Såväl

de fullbildade gräshopporerna som deras larver leva av växtämnen, huvudsakligen av gräs och annan lågväxt örtartad växtlighet. Periodvis visa gräshopporerna i vissa världsdelar, bland annat de nordafrikanska länderna i oerhörd grad stegrad massförökning, då de bli den jordbrukande befolkningens värsta plågoris. Det verkssammaste medlet att befria sig från dem torde vara infektion med smittosamma sjukdomar medelst renodlade baciller.

Bombflyg ledes trådlöst mot sitt mål. De engelska tidningarna berätta om en del intressanta experiment, som inom franska flygvapnet under de senaste dagarna företagits med flygmakiner utan förare. Maskinerna, som uteslutande dirigerats med hjälp av trådlösa vågor, stiga upp och flyga till ett i förväg bestämt mål. Här nedkasta de flera bomber, vända så åter och landa på den flygplats, varifrån de startat. De första försöken ha endast företagits över relativt korta avstånd, men det är, enligt vad de engelska tidningarna meddela, meningen att inom de närmaste veckorna göra försök att dirigera bombaeroplanen utan förare över mycket långa distanser.

I engelska militära kretsar följer man naturligtvis de franska försöken, som äro resultatet av 10 års arbete, med det största intresse. T. v. vet man endast att de franska konstruktörerna begagna snabbt roterande gyroskop till stabilisering av maskinerna i luften.

Silverskatt i dagen efter 300 år. I staden Marienburg i närheten av Danzig hade en jordägare för någon tid sedan en

ovanlig tur. Då han av någon anledning utförde något grävningssarbete på sin tomt, fann han nämligen icke mindre än 697 silvermynt, präglade åren 1625 och 1626. Det är sannolikt, att denna silverskatt grävts ner här under 30-åriga kriget och sedan glömts bort. Upphittaren överlät mynten till hembygdsmuséet i Marienburg.

Svåra oväder på Sardinien och i Ligurien. Ett våldsamt oväder har härjat Uta på Sardinien och anställt översvämningar. Talrika byggnader ha störtat in och tre människor ha omkommit. Järnvägsförbindelserna äro avbrutna. Trupper ha avsänts till det härjade området.

Även i Ligurien ha svåra oväder rasat. I närheten av Genua inträffade ett jordskred vid järnvägslinjen, just som ett godståg passerade. Fem vagnar begravdes under jordmassorna. Några människoliv gingo dock icke förlorade.

En våg som dödade två personer. På svenska jagaren Nordenskjöld inträffade på fredagsförmiddagen under gång till sjöss i hårt väder och svår sjö en olycka, som krävde två människoliv, varjämte ytterligare tre personer skadades. En kraftig sjö slog in över däck. Akteröver på fartyget stodo några män av besättningen för att se på sjöarna. Dessa fångades av den överspolande sjön och slungades akteröver mot räcknet. En av dem kastades så våldsamt mot räcknet att han antagligen omedelbart avled. Tre män erhöilo en del skador, dock icke av svårare beskaffenhet. Senare upptäcktes att ytterligare en man gått förlorad vid olyckstillfället. Han lär även ha uppehållit sig akteröver på jagaren, då olyckan inträffade.

Den gångna veckan.

Under loppet av lördagen erhöil kriminalpolisen härstädes uppgift om, att några fångar under natten till måndagen ämna fly ur centralfängelset. Vederbörande blev naturligt mycket intresserad av saken och beslöt taga förut-sättningarna för flykten i skärskådande. Därför begav man sig till platsen.

Vid närmare undersökning av cellen i fråga, där några „raffinerade“ inbrottstjuvar hade sitt

tillhåll, upptäcktes, att en av cellväggarna, som på samma gång även tjänstgör som skorsten, var grundligt bearbetad. Den beramade flykten skulle företagas natten mot måndagen och vägen till friheten skulle leda genom skorstenen. I frågavarande väg torde knappast varit „törnbeströdd“, men väl sotig samt något brant. Skorstensmuren var genombruten och stenarna hade lösbrutits medelst järnribbor, tagna ur britsarna. Man måste förvåna sig över, att fångarna varit i tillfälle att utföra sådant arbete. Nu komma de naturligtvis att ställas till ansvar för flyktförsök samt återkan på statens byggnad.

För några dagar sedan fick huvudstadspoliisen nys om att Reval-kommunisterna ha fått främmande från Tyskland i en ung tysk snickares person, lydande namnet Heinrich Müsel samt att högst densamme uppehöll sig i Reval oregistrerad. Müsel som kommit närmast från Finland uppehöll sig hos kommunistiske riksdagsmannen Kaawer, som nu tillsammans med sin skyddsling kommer att åtalas.

Engelsmännen ha i dessa dagar fullbordat arbetet på världens största zeppelinare vilken, när väderleksförhållandena tillåta, kommer att „provköras“. Hela London är i spänning och hundratusentals människor välfärda dagligen till flygfältet.

Den litauiska prelaten. Olschauskas, som beskylls för att ha mördat en kvinna, har på söndagen dömts till 8 års straffarbete. Alldenstund Olschauskas gjort Litauen stora förtjänster nedsattes straffet till 6 års straffarbete. Försvarsadvokatens tal räckte i 9 timmar.

Från Paris meddelas, att parlamentet beslutat lindraskattebördorna men samtidigt höja ämbetsmännens löner.

Måndagsmorgonen kl. 7.45 utbröt eld i K. Jürgensons ångsåg i Reval. Tack vare brandkårens hastiga ingrepp, blev man herre över elden genast. Byggnaden och inredningen skadades, i synnerhet källarvåningen, där transmissionerna finnas. Skadan torde uppgå till c:a 2000 kr.

Graf Zeppelins besättning vill ej flyga till Nordpolen. Enligt vad Vossische Zeitung säger sig ha erfärit, har befälet ombord på luftskeppet Graf Zeppelin

framställt en förfrågan till besättningen, hur denna ställer sig till nordpolsfärden, och om den är villig att deltaga däri. Efter en längre överläggning har besättningen enligt tidningen skriftligt svarat befälet, att den av ekonomiska och tekniska skäl icke ämnar deltaga i färden. Besättningen, i synnerhet de äldre medlemmarna av densamma, är enligt tidningen mycket pessimistiskt stämd gentemot nordpolsfärden. Med anledning av detta meddelande har kapten Lehmann på förfrågan förklarat, att luftskeppets befäl verkligen gjort förfrågan hos besättningen. Man måste nämligen inhämta manskapets åsikt, då det icke engagerats för någon nordpolsfärd. Hittills har dock icke något svar ingått. Kapten Lehmann betonar, att om den ordinarie besättningen icke deltagar, kan någon nordpolsfärd naturligtvis icke anträdas.

Raketen går ut i världsrymden den 19 oktober. Tyska rikstrafikministern har, enligt vad tidningarna uppge, lämnat prof. Oberth tillstånd att avskjuta den första världsrymdsraketen från Östersjökusten. Experimentet skall äga rum den 19 dennes. Raketen skall förses med barometer, termometer och hydrometer och skall avskjutas från den lilla ön Greifswalder Oie, som är belägen strax öster om Rügens södra udde. Raketen beräknas kunna nå en höjd av omkr. 50 km och därefter återvända till jorden, varvid en automastisk fallskärm skall utvecklas.

Stockholmsutställningen „en fest av ljus, vatten och blommor“. Svenska internationella pressbyrån meddelar följande om förberedelserna för den stora utställningen år 1930:

En i Sverige aldrig tidigare sedd, gigantisk „fontaine lumineuse“ eller illuminerad vattenkonst kommer att bli en av de stora attraktionerna på Stockholmsutställningen 1930 av konsthantverk, hemslöjd och idealhem. Fontänen kommer att kasta glittrande vattenstrålar till en höjd av 70 å 80 fot över ytan av Djurgårdsbrunnsviken, vid vars måleriska stränder utställningen som bekant kommer att ligga. Fontänen, som f. n. är under konstruktion, har ett synnerligen invecklat maskineri, varigenom dess mångfald av olikfär-

gade strålar kan varieras och regleras till olika höjder och formationer. Efter mörkrets inbrott komma fontänens enorma vattenkaskader att underifrån belysas av kraftiga strålkastare i ständigt växlande färgnyanser, varigenom de vackraste och sällsammaste ljus- och vatteneffekter åstadkommas. Fontänen bygges på en i Djurgårdsbrunnsviken förankrad flotte. Den för maskineriet erforderliga elektriska energin är 155 hkr. Utställningens huvudarkitekt E. G. Asplund har ägnat alldeles speciell uppmärksamhet åt den dekorativa inramningen av de utställda föremålen. Han har tillkännagivit sin avsikt att en „fest av ljus, vatten och blommor“ och uppges ha ett flertal nya överraskningar i beredskap för utställningsbesökarna.

Moskva protesterar mot kinesiska och vitryska utmaningar. Utrikeskommisariatet har till tyska ambassaden överlämnat en förklaring för vidare befordran till regeringarna i Mukden och Nanking. I densamma hänvisas till de sedan början av oktober tilltagande överfallen och beskjutningarna av fredliga inbyggare och sovjets handelsfartyg genom kinesisk militär och vitgardister samt till upptäckten i närheten av sovjets sida av Amurfloden flytande minor, vilka av kinesisk militär lössläppts från mynningen av Sungarifloden. I förklaringen anföres en rad sådana överfall, såsom beskjutningen den 12 oktober av en flottilj handelsfartyg, tillhörande sovjet, varvid de eskorterande krigsfartygen blevo tvungna att skrida till motåtgärder. Sovjetregeringen protesterar energiskt mot de fortsatta provokatoriska överfallen.

Svensk prästman blir katolik. Det nyss utkomna oktoberhäftet av den holländska tidskriften *Het Schild* meddelar att förre kyrkoherden i Resele församling av Härnösands stift Nils Gustav Beskov i augusti månad detta år övergått till den romersk-katolska kyrkan och kommunicerat därinom för första gången vid katolikernas vallfärd till Björkö med anledning av Ans-garsminnet.

Kyrkoherde Beskov tillhör en bekant stockholmsläkt, som i flera generationer haft sina representanter bland Sveriges prästerskap och teologer. Han är född 1863.

Tolv tår och 14 fingrar. Ett stycke från Madrid ligger Cervera. Att kalla det för en stad kanske är för mycket sagt, ty den består endast av en samling enkla hyddor. Det är glada människor, som bo här, trots att så många av dem fått ett märkvärdigt arv att bära genom livet, nämligen ett extra finger på varje hand.

Deras förfäder ha, säga de själva, uppvisat samma egendommelighet, och det underliga med dem är, att de äro så stolta över sina sex fingrar. Hänryckta låta de sig fotograferas. En gammal vitskäggig gubbe på 90 år, som är mycket aktad av hela staden, menar själv, att det beror på, att han har 14 fingrar och tolv tår.

En gång kom en lärarinna från Madrid för att undervisa stadens barn. Under en räknektion frågade hon en liten parvel, hur mycket två gånger fem var, och när den lille parveln icke kunde svara, sade hon för att hjälpa honom: „Vet du inte, att du har fem fingrar på var hand.“ Det berättas, att då lärarinnan tog upp hans händer ur de djupa byxfickorna och såg, att han hade sex fingrar på högra handen och sju på den andra, svimmade hon och vaknade ej, förrän hon fick kamomillte — ett medel som användes för allt ont i Spanien.

I Cervera bo ungefär 200 människor, och 150 av dem ha detta lyte. Märkligt äro att den förstfödde i varje familj är normalt byggd, varemot de övriga barnen förete denna abnormitet.

Tänk om befolkningen en gång skulle utvandra och blanda sig med de övriga spanjorerna!

Men det är knappast någon fara, ty som borgmästaren där säger: „I Cervera lever och dör man.“

Skolorna.

Skolstyrelsen i Vik har tillförordnat läraren Tomas Gärdström till lärare vid folkskolan i Norrby, Vormsö.

Skrattmås från Estland gästtar Skåne.

För någon vecka sedan fångade en fiskare i Borstahus utanför Landskrona en skrattmås, vilken fastnat på krok i utsatta redskap vid Saxans mynning. På aluminiumringen stod graverat:

„Tartu 6129 Estonia Universitas.“
Då Tartu är estniska namnet på Dorpat, har meddelandet om fyndet lämnats till prof. Johannes Piip, föreståndare för zoologiska institutionen av Estlands universitet i Dorpat. Denne har nu brevlades uttryckt sin tacksamhet för underrättelsen och upplyst, att fågeln i fråga som unge ringmärkts på ön Vaika vid Ösels västkust i början av juli i år. Den har sålunda strax efter det den blivit flygfärdig givit sig av sydväst tvärs över Östersjön för att sedan fångas av en svensk fiskare i Öresund.

New York får skyskrapa på 71 våningar. Från Newyork telegraferas, att National City Bank beslöt bygga en ny skyskrapa av dimensioner, som vida överträffa Woolworth- och Kreiserbyggnadernas, vilka hittills varit världens största byggnadsverk. Den nya skyskrapan, som skall uppföras vid Wall street, får en höjd av 71 våningar, medan Kreiser-byggnaden vid Lexington avenue endast har 67. Woolworth-byggnaden är ännu lägre. Enligt arkitekternas utkast skall byggnaden uppföras i en moderniserad renässansstil.

Sökandet efter jättemeteoriten i sibirien. Tassagenturen meddelar: Professor Kulik, som sedan tre år tillbaka arbetar vid platsen för den i det tungusiska tajgaområdet år 1908 nedfallna jättemeteoriten, har omtalat, att den av honom ledda expeditionens arbete fortskrider framgångsrikt. De geodetiska instrumenten äro uppställda och man ägnar sig åt torrläggningen av kratrarna samt borrar med diamantborr. Det är mycket troligt, att professor Kuliks expedition kommer att övervintra i tajga-området.

Kyrkliga meddelanden.

S:t Mikaelkyrkan den 20 okt. gudstjänst kl. 11 f. m.

Predikar prästen H. Engström.

HÔTEL ATLANTIC

Stockholms modernaste, tystaste och komfortablaste hotell.

Fullständiga toaletterum med bad till varje rum och dubletter.

Förstklassig Restaurant.

Moderata priser.

Dans måndag och fredag.

CARL FREDRIKS BIERSTUGÅ

Hantverkargatan 17.

NORRKÖPING

REKOMMENDERS.

F I S K A R E !

ANVÄNDER NI FÖR EDER BÅTMOTOR
INHEMSKT MOTORBRÄNSLE!

Om ej, så försök vår

TRAKTORBENSIN

(för fotogenmotorer)

DÄRIGENOM SPÄRRAR NI PENGAR,
ty den är billig, kraftigare än
fotogen och därför ekonomisk.

Estländska Oljeskifferkonsortiet

(Svensk konsession)

Tönmägi I. TALLINN Telefon

SHELL

BENSIN OCH SMÖRJOLJOR

använder varje ekonomisk motorman
SVENSK-ENGELSKA MINERALOLJE A.-B

HANSA

STOCKHOLM

Eget kapital

Kr. 6.000.000

FÖRSÄKRING

Avdelningskontor i Reval:

S. Karja tån. 15.

De Förenade Spetsfabrikernas Försäljningslokal

Tel. 771-08 Grevturegatan 13
(Hörn-butiken) NORR 19203

Specialaffär för Spetsar och Broderier. — Rikt ur-
val av Västnaspetsar. Motiv och Krugar. Be-
ställningar å linneutstyrslar. Order till landsorten
expedieras omgående.

Den Gyllene Freden

Vid Järntorget, Stockholm
Riks 80 29.

BIRKAS

Folkhög- och Lantbruksskola

avser och önskar att från Estlands svenskbygder mottaga ungdomar,
som avslutat folkskolan och som vilja förvärva ökade kunskaper
jämte praktisk duglighet till gagn för sitt framtida livskall. Åt dessa
sina elever vill skolan giva, vad den förmår av boklig och praktisk
utbildning. Därjämte vill den medverka till fostran av goda män-
niskor och goda medborgare, som bibehållande sitt
svenska modersmål, göra sitt bästa för att gagna och ära fosterlandet.

Birkas är svenskungdomens skola och samtidigt en härd
och en samlingspunkt för ungdomens kulturella och ideella strä-
vanden.

Den 1 november börjar skolan sitt 10:de läsår.

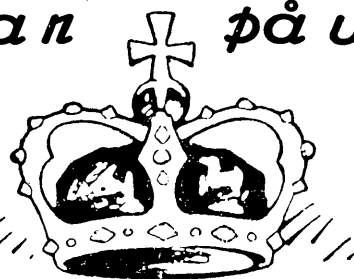
Ännu kunna elever anmäla sig, då antalet icke ännu är fulltecknat.

Tillbringa Eder semester i Darlane och Värmland,

vilka båda landskap ifråga om storslagen natur
och intressanta platser räknas bland Sveriges
främsta.

Bekvämsate förbindelser
med Bergslagsbanan.

Kronan på verket

är K. F:s smörblandade margarin, som innehåller minst 20 procent
runmärkt mejerismör, vilket finnes anmärkt på varje paket.

MILITÄR EKIPERINGS A.-B. (MEA)

Hamngatan 3A STOCKHOLM Norrmalmstorg
Rekommenderar sina förstklassiga färdiga HERRKLÄDER, HERR- & DAMSKRÄDDERI.
Uniforms- och Sportartiklar för segling, ritt, automobilsport etc. etc.

Kinna.

Fredriksson & Abrahamsson, Kinna

Tillverkar och försäljer:

GARDINER, BOMULLS-, YLLE- & LIN-
NEVÄVNADER samt YLLETRIKÅ

Bierstugan i

Spångbacken, Norrköping.

Rekommenderar sina väl
tempererade maltdrycker.

STADSHOTELLET

MOTALA

rekommenderas. 1sta klass restaurant
och festväning. Bekväma och trevliga
resanderum. Telefon: Namnanrop. (1778)

Reserverad annonsplats

STORA HOTELET, Linköping.

Innehavare: Fru JENNY KLINGBOM.

Post-, telegram- & telefonadress: Stora Hotellet
Linköping Intern. hotellcode. 38 rum med 50
bäddar. PRISER: Enkelrum från 5.—kr. Dubbel-
rum fr. 10.—kr. Lunch fr. 2:50 kr. Middag ar
3.—kr. Supé fr. 3.—kr. Sprit — Vin — Öl.

Jönköpings stads och läns sparbank

Stiftad 1831.

Huvudkontor i JÖNKÖPING. Avdelningskontor
i Jönköping, Huskvarna, Norrahammar, Små-
lands Taberg.

„Besök Borås“